

УДК 351.74

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/423-425

Дмитро ХУДЕНКО
ветеран Національної
поліції України

ПУБЛІЧНІ (ВІДКРИТІ) ДАНІ ТА ПРОАКТИВНИЙ ПІДХІД В ІЛР

Сучасний світ характеризується стрімким розвитком інформаційних технологій, що відкриває нові можливості для збору, аналізу та використання відкритих даних. У контексті забезпечення національної безпеки та оборони актуальність використання публічних даних полягає у необхідності розробки та впровадження інноваційних підходів. Проактивний підхід в Intelligence-led policing (далі – ІЛР) не тільки дозволяє підвищити ефективність виявлення та протидії загрозам, але й сприяє формуванню більш гнучких та адаптивних систем державного управління.

Практичне значення нашого дослідження полягає у впровадженні ІЛР як засобу підвищення ефективності роботи сектора безпеки та оборони. Інтеграція відкритих даних і проактивних підходів дозволяє оптимізувати процеси прийняття рішень, планування заходів безпеки та алокації ресурсів, забезпечуючи при цьому високий рівень прозорості та відповідальності.

Метою дослідження є характеристика потенціалу використання публічних даних та проактивного підходу в ІЛР для підвищення ефективності аналізу громадської безпеки.

Відомо, що комплексний огляд сектора безпеки і оборони охоплює аналіз оборонного сектора, громадської безпеки, оборонно-промислового комплексу, розвідки, кіберзахисту та боротьби з тероризмом [1].

У проактивному підході в ІЛР вбачаємо потенціал істотного покращання аналізу громадської безпеки при складанні згаданого комплексного огляду через низку спроможностей: зосередження на загрозах і ризиках; прийняття рішень на основі даних; співпрацю та обмін інформацією; адаптивність та гнучкість; реалізацію превентивної діяльності.

Розглянемо більш детально спроможність прийняття рішень на основі відкритих даних.

Відкриті дані вважаємо одним із різновидів даних, які рекомендовано активно збирати з різних джерел, включаючи статистику злочинності, повідомлення та звернення громадян, інформацію від інших відомств та організацій.

Український державний портал відкритих даних [2] є наймасштабнішим джерелом, на який доцільно звернути увагу. Згаданий портал є офіційною платформою, яка забезпечує вільний доступ до наборів даних, що генеруються урядовими органами та іншими державними інституціями. Характер та природа даних є різноманітними – вони варіюються від статистичних показників до конкретних переліків подій або цифр. Наприклад, перелік подій, що сталися за участю автомобільного та міського електричного транспорту на ліцензованому транспорті, або екологічна та радіаційна обстановка в зоні розташування атомних електростанцій [3].

Використання порталу може надати ряд переваг (доступність, прозорість та підтримка обґрунтування прийняття рішень тощо), але у контексті реалізації проактивного підходу в ІЛР також має деякі обмеження (обмеження даних; відсутність глибокого розуміння контексту; використання обмеженого набору даних; відсутність даних реального часу та ін.).

За його допомогою відносно зручно інтегрувати дані з різних джерел, включаючи соціальні, економічні, освітні та інші відомості. Це важливо для розуміння ширшого соціального та економічного контексту злочинності, щоб ефективно аналізувати громадську безпеку. При цьому використання експертного аналізу для інтерпретації відкритих даних та визначення потенційних помилок допоможе покращити якість аналізу.

У цьому напрямі існує ряд реалізованих ідей [4], впровадження яких переслідувало власну мету, і всіх їх визнаємо фрагментарними доповненнями, що можна запозичити.

Отже, використання порталу має значний потенціал. Але комплексний підхід вимагає інтеграції з іншими інформаційними ресурсами.

Інші ресурси з Інтернет-мережі також певною мірою здатні задовольнити потребу в отриманні даних та їх аналізі, і вибір найбільшої колекції відкритих даних залежить від конкретної галузі та типу даних, які цікавлять ініціатора. Деякі з відкритих даних включають: Google Dataset Search; Kaggle; GitHub; EU Open Data Portal; Sentinel-hub; World Bank Open Data тощо. Наприклад, World Bank Open Data [5] є ключовою платформою доступу до широкого спектра відкритих даних, пов'язаних з глобальним розвитком, включаючи економіку, освіту, населення, охорону здоров'я, енергетику, навколишнє середовище та багато інших показників.

В умовах правового режиму воєнного стану слідом за відомим сайтом «Миротворець» з'явився ряд інших специфічних ресурсів. Наприклад, WarArchive, що дозволяє у картографічному вигляді відслідковувати та фіксувати перебіг ситуації на лінії фронту, зокрема активність в тилу противнику, окупаційну інфраструктуру, знищену техніку та укріплення.

DeepStateMap.Live [6] є іншою інтерактивною мапою, що відображає ситуацію бойових дій в Україні. Вона містить хронологічну візуалізацію даних не лише про бойові дії, але й про погодні умови, радіаційний стан, пожежі, фортифікаційні споруди тощо. Джерелами мапи не є офіційні оперативні розвіддані, всі потоки її інформації можуть мати викривлення.

Вкрай цікавим є розкриття досвіду, як використовувати PostgreSQL для вирішення геоаналітичних завдань, зокрема у військовій сфері. Автор Т. Кльоба, ділиться досвідом роботи з геоданими, пояснюючи методи обробки геоданих у PostgreSQL. Він описує процеси імпорту даних, використання геопросторових індексів, а також техніки аналізу даних. Стаття містить практичні поради та приклади, які можуть бути корисними для розробки нових рішень.

Специфічним новоствореним ресурсом визнаємо ще декілька тематичних нових сайтівде збирають факти про втрати російської армії та інших військових формувань, задіяних у збройній агресії російської федерації проти України. Ще одним не менш інформативним джерелом визнаємо тематичні канали у застосунках для обміну повідомленнями [7; 8].

Звісно, для реалізації ідеї акумулювання будь-яких даних потрібна платформа, що вже вирішувалось та розглядалось, наприклад, у частині геопротифлювання [9, с. 227–252] або ж шляхом створення відповідної спеціалізованої платформи [10].

Серед основних проблем, які у цьому контексті також потребують подальшої уваги, варто зазначити інтеграцію даних з різноманітних джерел, забезпечення їх актуальності та надійності, а також розвиток методологій аналізу даних. Важливим є також подолання юридичних та етичних викликів, пов'язаних з використанням персональних даних та забезпеченням приватності. Наприклад, використання витоків даних противника.

На нашу думку, такий стан справ потребує продовження обговорення можливості застосування єдиної платформи. Але додамо, що цьому процесу має передувати вироблення на концептуальній основі цифрової стратегії розвитку з урахуванням передових технологій та вирішення наявних проблем, єдиного бачення цифрових змін моделі організації виконання поставлених завдань, визначення цифрового порядку дій, покращення забезпечення інформацією споживачів та трансформації організаційної культури всередині державних військових та правоохоронних інституцій.

Існуючі національні військові практики свідчать про появу платформ «Кропива» та «Дельта». Їхня специфіка має військовий характер без урахування усього спектра функціонального призначення сектора безпеки та оборони. Вони можуть розглядатись як прикладний інформаційний ресурс.

За кордоном використання систем згаданого рівня визначається спроможністю бюджету та функціонуванням інституцій на кшталт “DARPA”.

Таким чином, впровадження проактивного підходу в ІІР у процес складання комплексного огляду сектора безпеки і оборони може не тільки дозволити ефективніше виявляти та аналізувати потенційні загрози, але й сприяти більш обґрунтованому плануванню, співпраці між державними інституціями, адаптивності до мінливих обставин та розробці ефективних превентивних заходів.

1. Про національну безпеку України : Закон України від 21 червня 2018 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.

2. Портал відкритих даних. URL : <https://data.gov.ua/>.

3. Перелік подій, що сталися за участю автомобільного та міського електричного транспорту. Дія. URL : <https://data.gov.ua/dataset/5d02804c-c04b-445b-97f9-71227152f4cb>.

4. Мапа злочинності. Київ. CityScale. URL : <https://www.cityscale.com.ua/uk/index.htm?data=crimes&region=kyiv>.

5. World Bank Open Data. *THE WORLD BANK*. URL : <https://data.worldbank.org/>.
6. DeepStateMAP. URL : <https://deepstatemap.live/>.
7. Russian Officers killed in Ukraine. *Telegram*. URL : <https://t.me/KilledInUkraine>.
8. Горюшко. *Telegram*. URL : <https://t.me/s/pechalbeda200>.
9. Федчак І.А. Основи кримінального аналізу : навч. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 288 с.
10. Узлов Д. Ю., Струков В. М., Григорович О. Б. та ін. Застосування інтелектуальної системи кримінального аналізу в реальному часі (RICAS) для аналітичного супроводу оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування. *Право і безпека*. 2015. № 2 (57). С. 132–139.

УДК 351.74

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/425-426

Катерина ЧИШКО

провідний науковий співробітник
науково-дослідної лабораторії
з проблем наукового забезпечення
правоохоронної діяльності
та якості підготовки кадрів
Харківського національного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

РЕФОРМУВАННЯ СЕКТОРІВ ПРЕВЕНЦІЇ ВІДДІЛІВ ПОЛІЦІЇ (ПОГ І ДОП)

У 2019 році стартувала чергова реформа в органах Національної поліції України – проєкт «Поліцейський офіцер громади». Його мета була декларована як «забезпечення кожної територіальної громади окремим офіцером, який не тільки працюватиме на території цієї громади, але й житиме там» [1], а реалізація передбачала профільне навчання поліцейських за специфікою поліцейських офіцерів громади (далі – ПОГ). У цьому ж році постало логічне питання про правову основу діяльності ПОГ, яке згодом було вирішене «адаптацією» профільного підзаконного нормативно-правового акта, який регламентував діяльність дільничних офіцерів поліції (далі – ДОП), – Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 28.07.2017 № 650 [2]. Причому така адаптація «еволюціонувала» в уніфікацію, оскільки більшість положень стали стосуватись не тільки ДОП, а і ПОГ із відмінностями щодо: їхніх повноважень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху (п. 4 Розділу II); складання плану ПОГ; здійснення профілактичних заходів; особливостей реагування на повідомлення та проведення превентивної діяльності в разі переведення, відрядження чи звільнення (п. 5, 6, 9 Розділу IV); виділення службового приміщення та іншого матеріально-технічного забезпечення (п.п. 2, 4 Розділу VII). Аналіз вказаної інструкції дозволяє дійти висновку, що основоположні питання засад діяльності ПОГ так і не були врегульовані. Незрозумілим залишається в такому контексті укладення меморандумів між ГУНП в областях і територіальними громадами. Наприклад, у Сумській області цей документ містить положення про те, що «громада забезпечує поліцейського офіцера місцем роботи, маркує службовий автомобіль розпізнавальними знаками належності до громади. Заробітну плату, оснащення, планшет, доступ до бази даних, підтримку додатковими силами і засобами бере на себе поліція. Поліцейський офіцер громади 90 % часу проводить у громаді і буде підзвітний їй. Це буде працівник поліції з усіма передбаченими правами і обов'язками, але житиме і працюватиме він у громаді, якій і надаватиме послуги...» [3].

На четвертий рік реалізації проєкту його вектор суттєво змінився через ідею «відмовитись» від ДОП, що у 2023 р. і було реалізовано в місті Вінниця [4]. Слід констатувати, що за таких умов нівелюється первинна ідея проєкту «Поліцейський офіцер громади» в частині забезпечення кожної територіальної громади окремим офіцером і проживання ПОГ на території громади, тому що: по-перше, територіальні громади міста, як правило, мають достатньо велику територію, особливо великі міста (Київ, Харків, Одеса, Дніпро, Львів), яка сьогодні поділена на поліцейські дільниці в межах одного району, тобто району міста (які теоретично і можуть бути територіальною громадою), і там наразі працюють не один ДОП, а декілька; по-друге, сумнівною